No. 239. 1838

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk

NIEUWS-BLAD,

Zondag en Maandag 7 en 8 October.

Frankrijk.

PARIJS, den 4den October.

[illegible] Parijs [illegible] met belangstelling den uitslag der verkiezing [illegible] welke op heden in het eerste arrondissement der hoofdstad plaats moet hebben, uit hoofde van de bevordering van het lid der kamer, den generaal *Jacqueminot*, tot den rang van luitenant-generaal. Naar de moeite die de ministeriele bladen zich geven om de verdienstelijkheid des generaals *Jacqueminot* te betoogen, zou men juist opmaken dat zij voor zijne herkiezing vreezen. Zijn mededinger is de heer *Bureaux de Puzy*. Het getal der ingeschrevene kiezers in het eerste arrondissement was 1,378, van welke er gisteren, bij de vorming van het bureau, echter slechts 675 opgekomen waren.

— Men heeft hier thans, door middel van den *Fédéral* van Geneve, den inhoud der beide brieven vernomen, waarvan in de telegraphische depêche, die het besluit des prinsen *Lodewijk*, om Zwitserland te verlaten, aankondigde, gesproken werd. De eerste is de kennisgeving van het kantonnaal bestuur van Thurgau aan het eedgenootschappelijk bestuur, waarin het den korten inhoud van den brief van *Lodewijk Napoleon* mededeelt, in afwachting van het besluit hetwelk het eedgenootschappelijk bestuur goeddunken mogt daarop te nemen. De tweede brief bevat het antwoord van het [illegible] bestuur aan de regering van Thurgau, behelzende hoofdzakelijk: dat het eedgenootschappelijk bestuur zich, na rijpe overweging, overtuigd had, dat het niet mogelijk was, met goed gevolg, eene officiele poging te doen op den grondslag der [illegible] in het algemeen duistere en voor verschillende uitleggingen vatbare verklaring van *Lodewijk* aan den kantonnalen raad ingediend, weshalve het eedgenootschappelijk bestuur den genoemden raad uitnoodigde, om hetzelve vooraf het land op te geven, werwaarts prins *Lodewijk* zich zou willen verwijderen.

— Het *Journal des Débats* behelst heden een [illegible] brief uit Krakau van den 1sten Augustus ll., waarin [illegible] geklaagd wordt over de overheersching van dit klein gemeenebest door drie groote mogendheden, welke deszelfs geheel verderf, zoowel in bloei als in staatkundig bestaan, ten gevolge zou gehad hebben. Men beklaagt zich in dien brief onder anderen ook over het gedrag der residenten van de drie mogendheden, als welke in het begin van dit jaar de landsvertegenwoordigers hadden bijeengeroepen en den senaat bevolen om het nieuw budget, door de residenten zelven opgemaakt, en dat ten gevolge der omstandigheden het dubbele van vroegere jaren bedroeg, te bekrachtigen. De senaat had zijn stem aan de voordragt niet durven weigeren, maar, alvorens uiteen te gaan, het nogtans gewaagd, een adres aan de drie beschermende mogendheden op te maken, waarin de treurige gesteldheid van het land werd uiteen gezet, de grieven werden opgesomd en om herstelling verzocht; doch de voormelde residenten hadden geweigerd het stuk aan hunne hoven op te zenden. Ten slotte wordt in dien brief van het voornemen gesproken, om de republiek Krakau bij Rusland in te lijven, waarvoor reeds een adres van den russischen kant ter onderteekening werd rondgedragen.

— Men begint zich in deze hoofdstad over den verhoogden prijs van het brood te beklagen, en vreest dat zulks tot ontevredenheid onder de lagere volksklasse zal aanleiding geven. Sommige lieden [illegible] intusschen in de hoop dat de hooge prijs van het graan [illegible] slechts kortstondig zal zijn, omdat de oogst in 't algemeen in Frankrijk wel uitgevallen is, maar de landlieden op het tegenwoordig oogenblik, door de toebereiding hunner landen, den tijd nog niet gehad hebben om het graan te dorschen en ter markt te brengen. In vroegere jaren bragt Frankrijk naauwelijks granen genoeg op voor eigen gebruik, maar sedert de meerdere uitbreiding van den landbouw was de opbrengst grooter dan de behoefte, hetgeen uit de staten van in- en uitvoer bleek, zoodat men derhalve geene ongerustheid moest voeden, wanneer, gelijk de berigten luiden, de oogst in andere graantelende landen min gunstig dit jaar was geweest.

— Door het gouvernement was vroeger een hotel ter beschikking van de russische ambassade gesteld. Men verneemt thans dat het bestuur dit gebouw wederom tot eigen gebruik verlangd heeft; zelfs zou de heer *Molé* den graaf *Pahlen* door een deurwaarder hebben doen aanzeggen dat hij het hotel verlaten moest; dit laatste valt echter moeijelijk te gelooven.

— Als reden der uitstelling van den plegtigen doop des graven *van Parijs* wordt thans opgegeven, dat de aartsbisschop van Parijs geweigerd zou hebben zich tot die plegtigheid te leenen, indien men hem niet de toezegging deed van het vernielde aartsbisschoppelijk paleis, achter de kerk van Notre Dame, te zullen herbouwen.

— Het kamp van St. Omer wordt den 5den en 6den dezer opgebroken.

— De bijzondere berigten uit Zwitserland spreken nog van de militaire bewegingen en toerustingen die van wederzijden aan de grenzen opgemerkt waren geworden, doch zeker, ten gevolge van het vertrek des prinsen *Lodewijk*, zullen vervallen. De laatstgenoemde was sedert eenige dagen met onderscheidene gezanten van de vreemde mogendheden in onderhandeling om passen te bekomen, maar scheen nog niet naar wensch te slagen. — De courant van Lausanne spreekt van eene overeenkomst, te Milaan getroffen, krachtens welke het Frankrijk zou vergund geweest zijn, om in Zwitserland met een korps troepen te trekken, om zijn eisch voldaan en schadeloosstelling voor de oorlogskosten te krijgen.

Over de zaken van Spanje heeft men heden niets naders vernomen.

— In de houding der beurs is in 't algemeen weinig verandering. De binnenlandsche rente blijft flaauw, hoewel men dagelijks bij den aanvang der beurs moeite doet om haar op te beuren. De spoorweg-aandeelen worstelen met moeite tegen het toenemend miscrediet. De notering was heden (4 *October*) 5 pCt. 109,25; 3 pCt. 80,85; Nap. r. 100,35; Sp. Ardoin 19½; Rom. L. 102⅝.

Duitschland.

FRANKFORT, den 5den October.

De russische hofraad *von Merkelof*, die eene reeks van jaren bij het gezantschap van Z. M. keizer *Nikolaas* bij deze vrije stad als eerste secretaris is werkzaam geweest, zal binnen kort van hier vertrekken, om te St. Petersburg eene hem opgedragen betrekking bij het ministerie van buitenlandsche zaken te gaan vervullen.

— Het fransche dagblad dezer stad behelst heden een schrijven uit Warschau van den 25sten september, volgens hetwelk er, zoo als wel geen twijfel leed, geen woord waar is van eene verordening des keizers van Rusland, ingevolge waarvan de Polen, zoowel van het mannelijk als van het vrouwelijk geslacht, gedwongen werden eene gelijkvormige hun voorgeschrevene kleedij aan te nemen. Het *Journal des Débats* heeft, gelijk men weet, eenigen tijd geleden, tegen deze door de fransche bladen verspreide verordening, in vollen ernst te velde getrokken.

— Z. M. de koning van Wurtemburg heeft, onder andere benoemingen, den prins *Jerôme de Montfort*, majoor in Wurtemburgsche dienst, tot luitenant-kolonel bevorderd.

— Z. K. H. de grootvorst-troonsopvolger van Rusland is den 30sten september, op den middag, te Neurenberg aangekomen en in het *Hof van Beijeren* afgestapt. Den volgenden dag zou Z. Keiz. H. zijne reis naar München vervolgen. Hoogstdezelve reist in het strengst incognito, onder den naam van graaf *von Borodinsky*, en met een gevolg van 24 personen, waaronder zich de prinsen *Lieven*, *Baratinsky* en *Dolgorouki* en den adjudant-generaal *Kavelin* bevinden.

— Volgens brieven uit Bern, van den 28sten, maakte de fransche gezant *de Montebello* zich tot zijne afreis gereed. Het was echter nog onzeker of de verklaring van prins *Lodewijk* verandering in zijn plan zou brengen.

— Uit Jassy wordt omtrent de buitengewone wapening van Rusland het volgende, van den 15den september, geschreven:

» Tijdingen uit zuidelijk Rusland houden, dat de krachts-ontwikkeling van dat rijk alles wat tot dusverre hier gezien is overtreft. Het rust zich aan den eenen kant uit tegen de Circassiers; aan de andere zijde voor Perzie, mogelijk tegen Engeland, misschien ook wel tegen de Porte. Het berigt van de vereeniging der eskaders onder de bevelen van den admiraal *Stopford* en van den kapudanpacha, schijnt de eigenliefde en den naijver van Rusland in een eenigermate prikkelbaren toestand gebragt te hebben. Hier, waar men de weldaden des vredes begint te ondervinden, siddert men bij de gedachte aan een mogelijken oorlog, niet omdat men [illegible] koestert over den uitslag van denzelven; maar omdat men [illegible] de vernietiging van alle de vruchten van eenen negenjarigen [illegible] van rust vreest. Blijkbaar heeft Moldavie, even als Wallachye, onder de magtige hoede van Rusland, aan bloei en welvaart gewonnen, en daarom zijn ook de bojaren, zoowel als de massa der bevolking van beide landen, onvoorwaardelijk aan deze mogendheid toegedaan. Hetzelfde kan ook van het verwante Servie gezegd worden, hetgeen welligt de eenige grond is dat vorst *Milosch*, zoo stijfzinnig [illegible] om zijnen onderdanen eenigen invloed op de regering des lands te bewilligen.

» Uit Odessa berigt men, dat de gouverneur van Nieuw-Rusland, de graaf *Woronzoff*, zijnen post heeft neêrgelegd; gelijk eenigen beweren, zou hij zich daartoe door een uit St. Petersburg hem gegeven wenk genoodzaakt hebben gezien, naar de meening van welonderrigte lieden echter, zou hij vrijwillig hiertoe zijn overgegaan, ten einde de door overlijden hem toegevallen nalatenschap der aan hem verwante gravin *Brawiczka*, die meer dan drie millioen guldens bedraagt, in rust te genieten. Hoe dit zij, zeker is het dat zijne aftreding algemeen betreurd wordt, niet slechts door de Russen, wier liefde hij zich door regtvaardigheid en regtschapenheid heeft weten te verwerven; maar ook door de vreemde kooplieden, die zich in de haven van Odessa in grooten getale ophouden en niet genoeg zijne stipte onpartijdigheid en zijne minzame behandeling kunnen roemen. Niet zonder aandoening moet het afscheid zijn geweest, dat de gezamenlijke consuls van hem genomen hebben. Graaf *Woronzoff* dacht regelregt naar Berlijn te reizen [alwaar hij, gelijk men weet, reeds aangekomen is], waar hij den Keizer nog hoopte te ontmoeten.”

— In de jongste regtstreeksche berigten uit Konstantinopel, tot den [illegible] September loopende, leest men, dat de Porte, op aandrang van verscheidene vreemde gezanten, met opzigt tot het doel van *Reschids* zending, officieel verklaard heeft: » dat zij het voornemen koesterde om *Mehemed*-ali en diens zoon (*Ibrahim*) voortaan van de andere Pacha's des ottomannischen rijk, in niets te onderscheiden; en het was om zich over dit punt te verstaan dat zij haren minister van buitenlandsche aangelegenheden in last had gegeven om zich naar verschillende europesche hoven te begeven.”

» Wat daarentegen *Mehemed* in het schild voert ” zegt de briefschrijver, » is bekend. Het is daarom naauwelijks te hopen dat de knoop anders dan door geweld van wapenen zal doorgehakt kunnen worden. Men doet hier aan Engeland het verwijt, dat het, door de uitstrekking van het bekende handelstraktaat tot Egypte, door den aan de Porte gegeven raad om strengelijk derzelver regten te handhaven, en in het algemeen door zijne gansche handelwijze, den onderkoning tot wanhopige stappen wil brengen, om eene gewelddadige ontwarring der geschillen die zoo veel jaren in het oosten hangende zijn geweest, te bewerken. — Hoe ongegrond dit zijn moge, is het echter naauwelijks verklaarbaar, hoe Engelands belang het kan medebrengen om zich eensklaps aan de Porte te willen aansluiten en Egypte geheel te verwaarloozen. Wil het aan Turkije een bondgenoot winnen, en *Mehemed* door zijne scheepsmagt in bedwang houden, zoo dat het der Porte bepaaldelijk voor zich partij doet kiezen, zonder veel van *Mehemed* te vreezen te hebben? — Laatstgenoemde schijnt werkelijk nog besluiteloos. De jongste berigten uit het leger van *Hafiz*-pacha houden, dat de egyptenaren, ondanks alle de grootspraakige bedreigingen des onderkonings, nog geene vijandelijke beweging aan de grenzen gewaagd hebben. De troepenzendingen naar Azie houden hier steeds aan, en de Porte schijnt tamelijk onbezorgd over de toekomst.”

— Uit Malta schrijft men, dat bovengenoemde minister *Reschid*, na eenige dagen op dat eiland vertoefd te hebben, zijne reis aan boord eener stoomboot dacht voort te zetten, en zich in de eerste plaats naar Napels zou begeven.

— Volgens een berigt, hetwelk men, onder dagteekening van 24 September, uit Toulon aan een geacht duitsch blad toezendt, lag den 6den dier maand, het egyptisch linieschip n°. 11 aan den ingang der haven van Alexandrie, om uitgerust te worden; negen honderd werklieden hielden zich met dit werk bezig, hetwelk in eene maand volbragt zou zijn; de bouw van het linieschip n°. 12 werd ook met den meesten spoed voortgezet. De europesche Consu's hadden met de jongste paketboot weder nieuwen last van hunne haven ontvangen om den Onderkoning voor te houden, dat hij zijne eerzuchtige plannen moest laten varen, of anders door Rusland, Frankrijk, Engeland, Pruissen en Oostenrijk daartoe gedwongen zou worden. — *Said*-bei, een zoon des Onderkonings, was, in tegenwoordigheid der consuls, door *Mehemed* tot marine-aspirant verheven; weldra zou, hij aan boord eener uitgerust wordende korvet, eene rondreize door de Middellandsche zee doen.

Nederlanden.

BREDA, den 6den October.

Door Z. M. is dezer dagen goedgekeurd eene nadere wijziging in het algemeen tarief der geheven wordende regten op de vaart van Amsterdam naar de Lek, ten einde hetzelve meer in overeenstemming te brengen met de bepalingen van het Mainzer-traktaat.

— Door Hoogstdezelve is ook geautoriseerd de openbare aanbesteding van eenige werken ter voortzetting der [illegible] waarmede de Vollenhovensche dijken zullen worden belegd en waarvoor aanzienlijke sommen zijn toegestaan.

— Naar men verneemt is de heer *J. P. van Gennep*, inspecteur der domeinen, benoemd tot lid der commissie van droogmaking van den Zuidplas in Schieland.

— Bij het departement der secretarie van Staat is benoemd tot commies de heer *Zoutman*, tot hiertoe adjunct-commies bij gemeld departement, alsmede bij hetzelfde collegie tot adjunct-commies de heer *Meijer*, thans surnumerair geëmploijeerde.

— De op non activiteit gestelde kapitein *W. F. van Spengler*, is weder in active dienst gesteld bij de 8ste afdeeling.

Het non-activiteits-traktement is verleend aan den 2den kapitein *L. J. Goffin*, opzigter bij den geweerwinkel der stapel- en constructie-magazijnen te Delft; aan den kapitein *J. R. Vetzo*, van het 6de bataillon artillerie nationale militie, gedetacheerd bij de artillerie garnizoens-kompagnie, en voortdurend aan den kapitein *C. J. van Steinhäuser*, van de 5de afdeeling, in afwachting van het aan hen toe te leggen pensioen; alsmede voor een jaar aan den tweeden luitenant van het regiment husaren n°. 6, *C. Onger*.

De 2de luitenant van de 17de afd. inf. *E. W. van Westreenen*, is in zijn rang en anciënneteit bij het leger in Oost-Indie overgeplaatst.

— Aan de gedetineerden alhier, *Antonius Neubels* en *Pieter Cornelis Koppenschaar*, behoorende bij de 2de afd. inf. en bij het 1ste bat. jagers, veroordeeld tot de straffe des doods, is door Z. M. van die straf gratie verleend en dezelve veranderd in die van 12 en 15 jaren kruiwagen-straf.

— Bij eene ministeriele circulaire, zijn de ontvangers der registratie, te rekenen van den 1sten dezer, ontslagen van de opmaking en maandelijksche verzending der renvooijen tot instandhouding van het kadaster.

— Door het departement van binnenlandsche zaken zijn ter kennis gebragt van de belanghebbende besturen van gestichten en instellingen van weldadigheid, de navolgende voorschriften, in acht te nemen bij het indienen van requesten, om autorisatie tot aanvaarding van aan dezelve besproken legaten: 1°. Dat, tot zooveel mogelijke vermijding van kosten, de afschriften of extracten der testamenten vervangen kunnen worden door eenvoudige, in den kortstmogelijken vorm opgemaakte *extraits raisonnés* uit de testamenten, of verklaringen der notarissen, voor of onder welke zij gepasseerd of berustende zijn, de geheele beschikking ten behoeve der betrokken gestichten of instellingen, met al de [illegible], daaraan verbonden, inhoudende; alsmede de verzekering dat de originele testamenten zijn geregistreerd; 2°. Dat, wanneer het besprokene in eene geheele nalatenschap bestaat, een afschrift van het testament zal moeten worden overgelegd; en bij olographische of besloten testamenten zonder de akten van depot; en 3°. Dat de requesten zelven niet op zegel behoeven geschreven te zijn.

— In eene eergisteren te 's Gravenhage gehouden algemeene vergadering van de heeren advokaten bij den Hoogen Raad, is de raad van toezigt over dezelve zamengesteld geworden. Daartoe zijn benoemd op nieuw de heeren Mrs. *J. C. Faber van Riemsdijk*, als president, *W. C. B. Wintgens*, *P. C. Schooneveld*, *T. Schepman*, *D. Donker Curtius* en *M. J. van Gigh*. Wijders is besloten eene kommissie te benoemen, om den Hoogen Raad voor de aanstellingen te bedanken, en den president van het provinciaal Hof te complimenteren. Tot dit laatste zijn uitgenoodigd geworden de heer president der orde en Mr. *P. C. Schooneveld*.

— Uit 's Hage meldt men [illegible] thans het licht ziet een nieuw oorspronkelijk Nederduitsch [illegible], onder den titel van *Hieronimus Jamaar*, vervaardigd door den [illegible] van het blijspel *de Neven*, hetwelk een zoo goed onthaal [illegible] heeft. Gelijk men weet, heeft men dat blijspel te danken aan de pen van den verdienstelijken dichter *P. T. L. Helvetius van den Bergh*.

— Te Leiden is de heugelijke gedenkdag van het [illegible] stad ten jare 1574, op den 3den dezer, als naar gewoonte, godsdienstiglijk gevierd.

Sommige belgische bladen spreken van de aanstaande demissie des ministers van finantien *d'Huart*, die de onzekerheid van zijn ministerieel bestaan met een geruster leven in zijn vaderland, Luxemburg, zou willen verwisselen. Door de aftreding dezes ministers zou de meerderheid in den belgischen ministerraad, bestaande uit de heeren *de Theux*, *Ernst* en *d'Huart*, verbroken worden, en er weldra eene geheele wijziging in het bewind te Brussel te wachten zijn.

— In de maand September zijn te Antwerpen binnengekomen 180 schepen.

— Ter Antwerpsche beurs van gisteren (5 *October*) waren genoteerd: Belg. 102; O. Met. 107; Sp. Ardoin 17⅞; Nap. r. 93⅞; Rom. L. 101¼; Certif. te Antw. 100¾; Bras. 80¾. — Wissel op Amst. en Rott. ½ pCt. v. pap.; ⅝ pCt. v. kort.

Blijkens de Londensche bladen tot den 3den dezer, werd H. M. de koningin-weduwe van Engeland dien dag te Portsmouth verwacht, om zich aldaar aan boord van het linieschip *the Hastings*, van 74 stukken, in te schepen, met hetwelk zij zich naar Malta en naar Napels zal begeven, in welke stad zich nog steeds Hoogstderzelver zuster, de hertogin van Saksen Weimar met hare familie, bevindt. Op Malta zal de koningin-weduwe, op raad harer geneesheeren, den winter doorbrengen. H. M. zal door een gevolg van twee en veertig personen, alsmede nog door verscheiden lieden [illegible] vergezeld worden. De *Hastings* zal op [illegible] stoomboot *Meteor* begeleid worden. Naar het [illegible] die het vaartuig hebben wezen [illegible] versuimd zijn om hetzelve even [illegible] en het van alle mogelijke gemakken voor de reis te voorzien.

H. M. koningin *Victoria* heeft zich ll. maandag van Windsor naar Londen begeven om afscheid van de koningin-weduwe te nemen en is des avonds weder op het kasteel teruggekeerd.

— Lord *Palmerston* en lord *Melbourne* bevinden zich nog steeds te Windsor. Baron *Bülow*, de pruissische gezant, is den 1sten dezer mede aldaar aangekomen om een paar dagen ten hove te vertoeven.

— Het blijkt thans uit de berigten die men in Engeland uit de britsche West-Indische kolonien ontvangt, dat de gunstige verwachting die men van de opheffing van het leerlingschap der negers, of liever van hunne geheele vrijverklaring met den 1sten augustus, gekoesterd heeft, ongelukkigerwijze niet verwezenlijkt wordt. Van

Jamaica vooral verneemt men de verontrustendste tijdingen omtrent den geest, die in het laatst van augustus onder de negers heerschte; de meesten hunner eischten aldaar zulk een hoog loon, dat de planters daaraan niets zonder groote nadeelen konden voldoen. In plaats van op de plantaadjes te arbeiden, vervulden de negers dagelijks de steden, en bragten hunnen tijd in ledigheid of broeddronkenheid door. Men mogt echter de hoop koesteren, dat behoefte en nooddwang hen weldra weder tot den arbeid terug zouden brengen. Een deel van den bestaanden staat van zaken werd toegeschreven aan den meer onrust dan verzoening kweekende ijver van sommige zendelingen der Baptisten, onder anderen van zekeren Knibb, die bij het ten einde loopen van het leerlingschap of den proeftijd der negers, door zijne redevoeringen tot de vrije arbeiders over hunne dagloonen, vaak kwaads heeft verrigt. Deze heeft aanleiding genomen uit een brief met bedreigingen, dien hij ontvangen heeft, om zich tot den gouverneur te wenden en te verklaren dat hij over den bijstand van 10,000 gewapende mannen beschikken kon. Om de rust weder te doen bedaren heeft de gouverneur zich in persoon naar onderscheidene punten van het eiland begeven; terwijl er voldoende maatregelen van voorzorg waren genomen. — Op Barbados en andere eilanden werd een soortgelijke geest van wederspannigheid opgemerkt; van Demerary alleen ontvangt men gunstige berigten.

— Volgens de jongste tijdingen uit Portugal, tot den 20sten September loopende, schenen er geene nieuwe bewegingen der miguelistische partijgangers plaats te hebben gehad. In de hoofdstad was echter eene miguelistische club opgerigt, die reeds vrij veel leden telde. De verkiezingen van de Cortes waren, bij het afzenden der brieven, zoo wel in de hoofdstad, als door geheel het land, nagenoeg afgeloopen; en twijfelde men niet meer dat de revolutionnaire partij in de nieuwe wetgevende kamers de meerderheid zou hebben. De staat der finantien van het bewind bleef even ontmoedigend. Op Terceira heeft onder de soldaten der bezetting, ten gevolge van wanbetaling van soldij, eenige muiterij plaats gehad; zoo men zegt, hadden de officieren daar negentien maanden achterstallige soldij te vorderen.

— Ter Londensche beurs van den 2den waren genoteerd: gec. 93⅞ 94; Ned. W. Sch. 2½ pCt. 53⅞ 54; 5 pCt. 100⅝ Sp. met coup. 18¾ ⅞.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Duitschland. — In eene geschiedenis van Frederik II., dezer dagen te Berlijn door zekeren heer Preuss uitgegeven, verzekert de schrijver dat de krijgshaftige en geleerde koning ook dramatisch schrijver was; eene bijzonderheid, tot heden onbekend gebleven, juist omdat de koning er genoegzaam een geheim van maakte. De meeste opera's door den hofkapelmeester Graun op muzyk gebragt, waren door Frederik gesteld. Hij schreef dezelve in het fransch, waarna zij door den Berlijnschen hofdichter Tagliazucchi in het italiaansch werden overgebragt. De titels dezer stukken waren: Iphigenia in Aulis, Coriolanus, ..., Sylla, ..., Merope, ... en Cleopatra. Dezelve dagteekenen alle van tusschen de jaren 1742 tot 1756. De heer Preuss was in het bezit van het oorspronkelijke fransche handschrift van Sylla; die der overigen waren verloren geraakt.

Rusland. — Op het observatorium van de keizerlijke hoogeschool te Kasan, is onlangs de te München in de werkplaats van Utzschneider en Fraunhofer vervaardigde groote refractor geplaatst geworden. Deze telescoop, die volkomen gelijk is aan die te Dorpat, heeft een objectglas van 9½ duim en eene lengte van 14 voeten. Dezelve wordt, even als de refractor te Dorpat, door een uurwerk in beweging gebragt, waarbij de kijker de ster volgt die men waarneemt.

Indie. — Een geleerd Engelschman, de heer Mill, resident in Indie, heeft onlangs een didactisch heldendicht in het sanskritsch, onder den titel Krista Sandschita.. (Het leven van Christus) uitgegeven. Het doel dat de dichter zich met dit dichtstuk voorgesteld heeft, is geweest om de Braminen, die nog alleen van de bevolking het sanskritsch verstaan, het Evangelie te doen kennen. De zuivere taal, de dichterlijke gedachten en de geheele bewerking van dit dichtstuk werden zelfs door de Braminen geroemd.

Engeland. — Het Britsche Museum heeft zich dezer dagen met eene belangrijke verzameling verrijkt. De heer Burney was in het bezit van eene verzameling dagbladen, welligt de grootste die bijeengebragt werd, gaande van de jaren 1603 tot 1818; de waarde dezer verzameling werd op 1000 guinjes geschat. Het gezegd Museum heeft nu niet alleen den aankoop daarvan gedaan, maar tevens de meest bekende dagbladen van 1818 af ten vervolge zich aangeschaft. De geheele verzameling bedraagt een drieduizendtal deelen.

Frankrijk. — Sedert de terugkomst te Parijs van den heer von Humboldt onderscheiden de zittingen van de Akademie van Wetenschappen zich door de verschillende mededeelingen van natuurkundigen en wetenschappelijken aard des voornoemden geleerden aan zijne fransche Akademieleden, die hem dan ook telkens de eer bewijzen van hem het eerst te laten spreken. Zoo reikte von Humboldt, in de zitting van den 17den September, aan de vergadering de afteekening over van de voetindrukken eens grooten voorwereldlijken zoogdier, welke Buckland op verschillende punten van de Britsche eilanden gevonden had. Dezelve hadden groote overeenkomst met dergelijke sporen in het Hildburghausensche ontdekt, en van welke von Humboldt, reeds in 1835 de afteekening aan de Akademie vertoonde. De indrukken van dit dier (het cheirotherium) staan nabij Hildburghausen in veelkleurigen zandsteen; in Engeland daarentegen in rooden zandsteen. Volgens Buckland zou het dier, hetwelk die sporen nagelaten heeft, tot het geslacht der Marsupialia (buideldieren) behooren; het schijnt zich dikwijls op zijne achterpooten gezet te hebben. Digt bij deze sporen ontdekt men er van andere dieren, welke de cheirotherium, door de tegengestelde rigting die zij namen, schenen te ontvlugten. In dezelfde zitting las de heer Milne-Edwards eene belangrijke verhandeling over de schelpdieren; terwijl hij in eene volgende over de bloedkleur bij de wormen of Anneleden handelde. — De korvet la Recherche, aan welker boord de wetenschappelijke commissie van fransche en noordsche geleerden zich bevond, die de kust van Spitsbergen en IJsland zou bezoeken, en welker terugkeer in Noorwegen wij reeds vermeld hebben, is den 23sten ll. te Brest teruggekomen. De Recherche had den 80° breedte en den 19° oosterlengte bereikt, alwaar men door het ijs verhinderd werd verder door te dringen; de koude op Spitsbergen waargenomen was 30° geweest. De gedeeltelijke mislukking van den togt wordt aan de late afreis toegeschreven en zou in het volgend jaar hervat worden. In het Journal des Débats van den 3den dezer wordt een' brief gevonden van den heer Marmier, die den togt naar Spitsbergen niet bijgewoond heeft, maar te Hammerfest gebleven is, aan zijn ambtgenoot Gaimard geschreven, waarin hij een overzigt geeft van het noordelijk gedeelte van Noorwegen en deszelfs bevolking, bijzonder wat de provincie Finmarken betreft. — Een brief door een der officieren van de fransche expeditie, die onder den kapitein Dumont d'Urville den zuidpool onderzoekt en verder eene reis rondom de wereld doet, uit Valparaiso van den 30sten Maart ll. geschreven, bevestigt de, ook in dit blad, reeds vermelde bijzonderheden door het hoofd der expeditie aan den minister van de marine gezonden; doch gewaagt bovendien van de ontdekking van een groot vast land ten zuidoosten der Shetlandseilanden. Men had de kust omstreeks 40 uren langs gevaren, ofschoon zulks door het tegen het strand zich ophoopende ijs zeer bemoeijelijkt werd. Wat van deze ontdekking zij, zal nader moeten blijken, maar, vooronderstelde dat zij naauwkeurig zij, dan kan men zich niet genoeg bevreemden, dat het hoofd der expeditie zelf daarvan in zijn rapport niet heeft gewaagd.

BEKENDMAKING.

De Arrondissements-Regtbank te Breda, gezien art. 28 van het reglement, betreffende de wijze van Eeds aflegging der onderscheidene regterlijke Ambtenaren, de afwezigheid, de afwisseling en de orde van de inwendige dienst van den Hooge Raad, gelijk mede van de Hoven en Regtbanken, de dato 14 September 1838 (Staatsblad N°. 36),

Heeft, na deliberatie, goedgevonden te bepalen, zoo als bepaald wordt bij deze, dat de gewone teregtzittingen der Regtbank buiten den tijd der vacantie voorloopig en tot dat de in art. 27 van het gezegde Reglement vermelde reglementen zullen zijn goedgekeurd, zullen worden gehouden des Maandags en Dingsdags van iedere week, des voormiddags ten tien ure, en wel des Maandags voor de behandeling van Strafzaken, en des Dingsdags voor de behandeling van Burgerlijke zaken en zaken van Koophandel; zullende de zittingen ten aanzien der zaken welke in kort geding kunnen worden behandeld, door den Heer President gehouden worden onmiddellijk na het afloopen van elke rolle bepaald voor de behandeling van Burgerlijke zaken en zaken van Koophandel.

Breda, den 28 September 1838.

(*geteekend*) C. J. F. VAN DEN HEUVEL Vt.
Ter ordonnantie van dezelve,
De Griffier der Arondissements-Regtbank voorn.
(*geteekend*) A. M. VAN RIJEN.
St. Gr.

EXTRACT uit het Register van deliberatien van de Arrondissements-Regtbank te *Breda*.

De Arrondissements-Regtbank te *Breda*, gehoord het voorstel van den Heer Officier, strekkende tot het benoemen van drie of vijf Advokaten tot daarstelling van een Bureau van Consultatie;

Gezien art. 13 van het reglement van orde en discipline voor de Advokaten en Procureurs, goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van den 14den September 1838 (Staatsblad N°. 36),

Benoemt de Heeren Mrs. *Jacobus Mastboom*, *Cornelis Antonius Floren* en *Hendrikus Ferdinandus de Grez*, tot daarstelling van een Bureau van Consultatie, omme en ten einde als bij de art. 16 en 17 van het opgenoemde reglement is voorgeschreven. Van de drie ten deze benoemde Heeren zal er beurtelings een met den 1sten October van ieder jaar, volgens de orde hunner benoeming, aftreden, en alzoo eerstelijk met 1 October 1839, de Heer en Mr. *Jacobus Mastboom*, met den 1sten October 1840, de Heer en Mr. *C. A. Floren*, en met den 1sten October 1841, de Heer en Mr. *H. F. de Grez*; zullende aan elk der benoemde Heeren extract dezer worden toegezonden om aan hen te strekken tot benoeming.

En zal hieraan, zoo door aanplakking aan het lokaal der regtbank als door inlassching in de *Bredasche Courant*, de noodige publiciteit worden gegeven.

Aldus gedaan ter algemeene vergadering op heden den 1sten October 1838, bij de Heeren Mrs. *van den Heuvel* President, *Begram*, *van Gils* en *Loke* regters, *Losecaat* Officier, *Maarschalk* Substitut-Officier en *van Rijen* Substitut-Griffier.

(*geteekend*) C. J. F. VAN DEN HEUVEL.
A. M. VAN RIJEN.
Voor Extract,
A. M. VAN RIJEN.
St. Gr.

Ter Amsterdamsche beurs van gisteren (5 Oct.) waren genoteerd: N. W. S. 2½ pCt. 53⅝ 11/16; dito 5 pCt. 102 101 15/16; Kansb. f 24¼; Am. Synd. 4½ pCt. 95⅞; dito 3½ pCt. 80; Handelm. 173⅝ 172⅝ ¾; O. I. 99 13/16; Ards. à £ 85 17½ ⅞; Rusl. 1798 105¾; Met. 5 pCt. 103¾; Bras. 80½ ¼; Rijn-Sp. 100½; Coup. Ards. 11⅞.

JAAR- OF VEE- EN PAARDENMARKT
TE *GINNEKEN*.

De Burgemeester der Gemeente van *Ginneken en Bavel*, brengt bij deze ter kennisse van de Belanghebbenden, dat de JAAR- of VEE- en PAARDENMARKT aldaar zal plaats hebben op Vrijdag den 19. dezer maand; zullende voor het plaatsen van VEE of KRAMEN geen STANDGELD worden gevorderd.

*** Mr. J. F. C. J. DE ROY, Notaris te *Breda*, zal, ten verzoeke van zijnen principaal, op Donderdag den 11. October 1838, des voormiddags ten 10 ure, even buiten de Waterpoort te *Breda*, in het openbaar Verkoopen:

Eene aanzienlijke partij AFBRAAK, bestaande in: ruim 300 stuks Eiken Onderdekdeelen, 300 stuks Bovendekdeelen, een groot aantal Overleggers, Leuningen, Gordingen, Barrières, enz.; benevens eene groote partij Bezaagd Hout, Eiken Schalen, Schroten, Timmer- en Brandhout, en wat verder ten Verkoop zal worden aangeboden.

*** Mr. J. F. C. J. DE ROY, Notaris te *Breda*, zal, ten verzoeke en ten Woonhuize van den Heer J. VAN DIJK, Vleeschhouwer te *Breda*, Halstraat, Wijk A., N°. 462, op Vrijdag den 12. October 1838, des voormiddags ten 10 ure, in het openbaar Verkoopen:

Mahonyhouten Chiffonnières, Secretaires, Commode, Uittrek-, Thee-, Speel- en Nachttafels, Dienbuffet, 12 Stoelen en 2 Fauteuils, met zwarte trijpten Zittingen, Spiegels en Schilderijen, Ledekanten met Behangsels, Bedden met toebehooren, Wollen en Katoenen Dekens; haren en bonten Matrassen, Tapijten en Carpetten, ordinaire Stoelen, Koper-, Tin-, Blik- en IJzerwerk, eenig Porcelein, Glas- en Aardewerk en Keukengerief; almede een lange Kar, een Klei-Karretje, Slede en wat verder ten verkoop zal worden aangeboden.

Alles daags voor de Verkooping ter plaatse voornoemd op de gewone uren voor een ieder te zien.

AANBESTEDING DER LEVERANTIE
VAN
LEVENSMIDDELEN,
Brand- en Lichtstoffen,
TEN DIENSTE VAN DE GARNIZOENS-ZIEKENZAAL TE
BREDA.

Krachtens autorisatie van het Departement van Oorlog, en onder deszelfs nadere goedkeuring, zal, op den 15. dezer loopende maand, aan de minst inschrijvenden, ten behoeve van voormeld Etablissement, worden Aanbesteed de Leverantie van:

a. Vleesch.
b. Wit Brood.
c. Gort en Rijst.
d. Zout, Boter, Kaarsen, Groene Zeep, } bij het Ned. Pond.
Bier-Azijn en Patent-Olie.
e. Roode Bordeaux Wijn.
f. Gerste Bier. } bij de Ned. Kan.
g. Steenkolen bij de 1000 Nederlandsche Ponden.
h. Turf bij de 100 stuks.

Alles voor den tijd van 12 maanden, in te gaan met den 1. January aanstaande, en eindigende met den laatsten December daaraanvolgende.

i. Aardappelen, waarvan de Leverantie een aanvang zal nemen met den 1. November van het loopende jaar, en eindigen zal, met den 15. Julij des volgenden jaars; zullende voor de Leverantie van dit artikel moeten worden ingeschreven bij het Ned. Mud, en daarbij tevens vermeld het gewigt dezer maat.

Strekkende wijders tot narigt der Gegadingden:

1°. Dat de voorwaarden, waarop deze Aanbesteding zal plaats hebben, van heden af, ter lezing en de monsters van de aan te besteden artikelen, welke daarvoor vatbaar zijn, ter bezigtiging zullen liggen, in het Bureau van den ondergeteekende.

2°. Dat voor de artikelen, welke onder eene en dezelfde letter, hiervoren zijn aangewezen, bij elkander, in een afzonderlijk Biljet, zal moeten worden ingeschreven; zullende op zoodanige inschrijving, waarbij dit niet in acht is genomen, geen regard worden geslagen.

3°. Dat de naam, voornamen en woonplaats van den Inschrijver, mitsgaders die van zijne Borgen, duidelijk zullen moeten worden geschreven.

4°. Dat de prijzen der inschrijvingen naauwkeurig in *Schrijfletters*, en in *Guldens* en *Cents* en *honderdste gedeelten van Cents*, moeten worden uitgedrukt, en dat de Biljetten door de Inschrijvers zelven onderteekend moeten zijn.

5°. Dat de Biljetten, behoorlijk op gezegeld papier geschreven, en verzegeld, op het Bureau van de Ziekenzaal bezorgd, en gestoken moeten worden In de daartoe bestemde gesloten Bus, uiterlijk des middags voor *twaalf ure* van den dag der Aanbesteding, na welk tijdstip geene inschrijvingen meer zullen worden aangenomen.

6°. Dat alle Biljetten, welke niet in den verlangden vorm zijn ingerigt, of op ongezegeld papier geschreven, alsmede die, welke eenige bijzondere voorwaarden bevatten, die niet bij het bestek van aanneming zijn vastgesteld, buiten aanmerking gehouden en verworpen zullen worden.

7°. Dat van den Wijn en het Bier door den Inschrijver te gelijker tijd, met het Biljet van Inschrijving, eene of meer, behoorlijk gecachetteerde, proeven zullen moeten worden bezorgd, van de soort en kwaliteit van Wijn of Bier, welke de gegadingde aanneemt, tegen de, bij het Inschrijvings-Biljet op te geven prijzen, te leveren, en aan welke proeven zal moeten gehecht zijn een afzonderlijk verzegeld Biljet, waarin de naam en woonplaats van den Inschrijver zullen moeten vermeld staan.

8°. Dat de Inschrijvers en hunne Borgen van hunne gegoedheid tot het behoorlijk volbrengen der Leverantiën, bewijzen van het Plaatselijk Bestuur zullen moeten overleggen, hetgeen dan eerst zal behoeven te geschieden, wanneer het zal gebleken zijn, dat hun de Leverantie is toegewezen, en, in welk geval, zij verpligt zullen wezen, binnen 24 uren, nadat hun daarvan zal zijn kennis gegeven, die bewijzen aan de Administratie van voormeld Etablissement te bezorgen, daar, bij gebreke van dien, over de Leverantie nader zal worden beschikt.

Te BREDA, den 7. October 1838.

De Militaire Intendant, belast met het toezigt over voornoemde Ziekenzaal,

W. VAN WYCK.

STOOMBOOTEN
WILLEM DE EERSTE en
KONINGIN DER NEDERLANDEN.
Varende in het Beurt-veer tusschen NIJMEGEN *en* ROTTERDAM, *vice versa*.

Van NIJMEGEN naar ROTTERDAM en 's HAGE, alle dagen 's morgens ten 7 ure, en
Van ROTTERDAM naar NIJMEGEN, alle dagen, 's morgens ten 6 ure.

Zullende dadelijk bij aankomst te *Rotterdam* eene zeer geschikte DILIGENCE aanwezig zijn, om de Passagiers naar 's *Hage* te vervoeren, terwijl [illegible] te 's *Hage* bij J. STAAS, op de Bierkade, [illegible] DILIGENCE, ten einde voor het vertrek der STOOMBOOTEN [illegible] aan te komen.

STOOM-JAGT
PRINSES MARIANNE,
van MIDDELBURG naar ROTTERDAM,
October 1838.

Van MIDDELBURG.				Van ROTTERDAM.			
†Dingsdag	9,	's morg.	5½ uur.	Woensdag	10,	's morg.	9 uur.
Vrijdag	12,	»	6½	†Zaturdag	13,	»	10
Zondag	14,	»	8	†Maandag	15,	»	10

NB. De overtogt op de met een † gemerkte Afvaartdagen, is, wegens Strooms-tegenstand, van langeren duur, dan op de overige.

*** Bij F. P. STERK, te *Breda*, en zijne vroeger opgenoemde Correspondenten, zijn weder verkrijgbaar:

De REGLEMENTEN voor de onderscheidene REGTERLIJKE COLLEGIEN en AMBTENAREN, benevens voor ADVOCATEN, PROCUREURS en DEURWAARDERS. 2e Druk . . . . f 0,50.

*** Bij C. A. VIEWEG, te *Nijmegen*, is van de Pers gekomen:

1°. De Derde Aflevering van OUD-NEDERLAND, *in de uit vroegere dagen overgeblevene* BURGEN *en* KASTEELEN, *geschetst en afgebeeld*; door Mr. C. P. E. ROBIDÉ VAN DER AA.

Deze Aflevering bevat de Afbeeldingen en Beschrijvingen van: *Het Slot te* [illegible] *De Ruine van het Huis de* [illegible] *en Het Huis de Beckbergen*. De inhoud der [illegible] is: *De Ruine van Bergerode*, [illegible] *teel te Wijchen*, [illegible] *van het Huis ten Haar*, *Hofwijk bij 's Hage*. De Inteekening is voor de drie verschenen Afleveringen gesloten, waarvan de Prijs nu is f 1,50, iedere Aflevering; doch voor de volgende kan men nog, tot aan de Uitgave der 6e, Inteekenen à 90 Cents.

2°. KRIJGSLIEDEREN van T. J. EIJSER. Nieuwe Uitgave, opgedragen aan Z. K. H. den Kroonprins der Nederlanden, 12mo in Carton. Prijs f 1,40.

Dit werkje is niet algemeen in Commissie verzonden, doch moet voor Rekening ontboden worden.

Te BREDA, bij BROESE EN COMP. Boekdrukkers en Boekverkoopers.